

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4410207388
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4410207388.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci žalobcu: BDD TRADE, spol s r. o., so sídlom Nové Zámky, Komjatická 1453/29, IČO: 54 207 576, zastúpená BARKOCI law firm, s. r. o., Bratislava - Staré Mesto, Námestie slobody 28, IČO: 47 247 916, proti žalovanému: Mesto Nové Zámky, Nové Zámky, Hlavné námestie 10, IČO: 00 309 150, zastúpený Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s. r. o., Nitra, Farská 25, IČO: 36 856 282, o zaplatenie 1 095 426,35 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 15. novembra 2018 č. k. 6C/135/2010- 823 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 661.375,- eur s 9 % úrokom z omeškania od 02. 02. 2009 do zaplatenia, to všetko do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V časti týkajúcej sa náhrady trov štátu rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu v časti, ktorou sa od žalovaného domáhal zaplatenia sumy 661 375 eur s 9% úrokom z omeškania od 02.02.2009 do zaplatenia z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobcovi a žalovanému, každému z nich, uložil povinnosť zaplatiť Okresnému súdu Nové Zámky trovy štátu v sume 37 eur do 15 dní od jeho právoplatnosti a žalovanému nepriznal náhradu trov konania a trov konania odvolacieho.

2. V odôvodnení rozhodnutia po podrobnom popísaní celého priebehu konania a vyjadrení strán sporu zhrnul, že rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 6C/135/2010 - 661 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k. 6Co/70/2017 - 768 bol žalobcovi právoplatne priznaný nárok v časti týkajúcej sa sumy 434 051,35 eura s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného, keď mu právny predchodca žalobcu BD TRADE spol. s r.o. v súvislosti s dražbou plnil bez právneho dôvodu. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že pôvodný žalobca BD TRADE spol. s r.o. v súvislosti s vykonanou dražbou zaplatil žalovanému dňa 30.12.2008 na jeho účet sumu 265 551,35 eura a dňa 30.01.2009 sumu 168 500 eur. Rovnako, že Koloman Forró zaplatil dňa 30.01.2009 na účet žalovaného sumu 265 000 eur, IveKol s. r. o. dňa 02.02.2009 dvakrát po 24 895 eur a Ing. Attila Süll dňa 02.02.2009 sumu 346 585 eur. Nedôvodnosť žaloby v časti uplatneného nároku 661 375 eur s príslušenstvom vyvodil z nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní. Pokiaľ túto žalobca odvádzal od Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi ním a BD TRADE dňa 23.05.2011 mal za to, že táto bola platná len v rozsahu 434 051,35 eura, keďže išlo o preukázateľnú

pohľadávku, ktorá bola zaplatená postupom žalovanému bez právneho dôvodu. Vo zvyšnej časti a to v rozsahu presahujúcej sumu 434 051,35 eura ju označil za neplatnú, keďže jej predmetom boli aj sumy, na ktoré BD TRADE spol. s r.o. nemala nárok, pretože nebola vlastníkom týchto pohľadávok, nakoľko boli platené inými subjektami, a to Ing. A., M.. Y. a IveKol s. r. o. na účet žalovaného bez právneho dôvodu, ktoré sa do dražby neprihlásili a nebolo ich povinnosťou zaplatiť vydraženú cenu. Právny predchodca žalobcu tak nebol vlastníkom pohľadávky v tomto rozsahu a nemohol ju previesť zmluvou o postúpení pohľadávky podľa § 524 OZ na žalobcu. Zmluvu o postúpení pohľadávok v tejto časti považoval preto za neplatnú podľa § 39 OZ. V súvislosti so Zmluvou o budúcej zmluve zo dňa 30.01.2009 v znení jej dodatku, ktorú uzatvorili T. A., M.. Y. a U. U., a ktorej predmetom mal byť prevod vlastníckeho práva k vydraženej nehnuteľnosti argumentoval, že túto nemožno považovať vo vzťahu k žalovanému za právny dôvod úhrady na jeho účet v súvislosti s dražbou, pretože medzi žalovaným a uvedenými fyzickými osobami nebol žiaden právny vzťah, a teda nebol ani právny dôvod, aby tieto subjekty plnili na účet žalovaného. Dospel k záveru, že pokiaľ sa plnilo bez právneho dôvodu na účet žalovaného, išlo o bezdôvodné obohatenie, ktoré mal vydať osobám, ktoré mu plnili. Dodal, že zmluva o budúcej zmluve nebola uzatvorená medzi BD TRADE a Mgr. Y. a T.. A., preto BD TRADE žiadnym spôsobom nezaväzovala, pričom U. U. ako fyzickú osobu nemožno stotožňovať s BD TRADE, ktorej bol konateľom, keďže ide o dve rozdielne osoby. Navyše zmluva o budúcej zmluve obsahuje záväzok BD TRADE previesť nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom dražby na budúceho kupujúceho, pričom v článku II. bod 1 zmluvy bolo uvedené, že predávajúci je výlučným vlastníkom vydraženej nehnuteľnosti, čo však nezodpovedalo skutočnosti. Zmluvu tak považoval za neplatnú aj s prihliadnutím na to, že zmluvou sa rozhodovalo o prevode vlastníckeho práva na spoločnosť ONKAT, s. r. o., ktorá v tom čase neexistovala, a teda nemohla nadobudnúť žiadne práva ani povinnosti, pretože nemala spôsobilosť byť subjektom práva. Poukázal tiež na to, že v článku V. bod III. Zmluvy sa uvádza, že záloha v sume 365 133,11 eura poskytnutá zo strany T. A. a M.. Y. sa bude považovať ako finančná výpomoc spoločnosti ONKAT, s. r. o. na vyplatenie kúpnej ceny, a teda z ničoho nevyplývalo, že bolo dohodnuté, že by išlo o finančnú výpomoc spoločnosti BD TRADE spol. s r.o., z ktorého dôvodu túto nemožno považovať za právny dôvod plnenia voči žalovanému. Nepovažoval tak za preukázané, že zo strany Ing. A. a M.. Y. došlo k pristúpeniu záväzku spoločnosti BD TRADE voči žalovanému. Žalobu žalobcu preto vo zvyšnej časti zamietol.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 257 Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP). Konštatoval, že žalobca bol v konaní úspešný vo vyhovujúcej časti týkajúcej sa sumy 44 051,35 eura s príslušenstvom, ktorá predstavovala 39,62% a žalovaný v zamietajúcej časti týkajúcej sa sumy 661 375 eur s príslušenstvom, ktorá predstavovala 60,38%. Čistý úspech žalovaného v spore tak činil 20,75%, v ktorom mu vznikol nárok na náhradu trov konania. Napriek tejto skutočnosti náhradu trov konania žalovanému nepriznal majúc za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Za dôvod hodný osobitného zreteľa označil skutočnosť, že dražba nehnuteľnosti bola zmätočná, pretože išlo o bytový dom, na ktorý sa vzťahovalo ustanovenie § 16 ods. 1 Zákona č. 182/1993 Z. z., ďalej že žalovaný od 16.04.2010 finančné prostriedky, ktoré mu boli poskytnuté na jeho účet, držal, užíval a nevrátil i napriek tomu, že mu bolo zrejmé, že došlo na základe protestu prokurátora k zrušeniu zápisu vlastníckeho práva k vydraženej nehnuteľnosti a táto bola opätovne zapísaná do jeho vlastníctva, pričom k vráteniu sumy 434 051,35 eura došlo až na základe rozhodnutia súdu po viac ako deviatich rokoch. Žalovaný tak vedel, že finančné prostriedky vyplatené za vydraženú nehnuteľnosť sú bezdôvodným obohatením, nadobudol ich bez právneho dôvodu a takéto konanie žalovaného považoval za rozporné s dobrými mravmi, ktoré nemôže požívať právnu ochranu. Zároveň rozhodol o povinnosti oboch strán sporu zaplatiť na účet súdu trovy štátu, ktoré predstavovali súdom vyplatené náklady za podanie správy Slovenskou sporiteľňou a. s. v sume 24 eur a Tatrabankou a. s. v sume 50 eur. O povinnosti zaplatiť tieto trovy štátu rozhodol podľa § 259 CSP a to aj s ohľadom na približne rovnakú úspešnosť oboch strán v spore.

4. Proti tomuto rozsudku podal v tom čase žalobca odvolanie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal ho preto zmeniť a uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 661.375 eur s 9 % úrokom z omeškania od 02.02.2009 do zaplatenia. Prioritne sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že dražba vykonaná dňa 31.12.2008 a na nej udelený príklep neboli titulom spôsobilým na uskutočnenie prevodu

vlastníckeho práva, v dôsledku čoho prijatím peňažných prostriedkov žalovaným v spojitosti s týmto právnym úkonom došlo k jeho bezdôvodnému obohateniu na úkor pôvodného žalobcu BD TRADE spol. s r. o. v rozsahu 1.095 426,35 eura, z ktorého dôvodu bol žalobcovi priznaný aj nárok vo výške 434.051,35 eura spolu s úrokom z omeškania právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26.09.2016 č. k. 6C/135/2010-661. Uviedol, že zamietnutie zvyšnej časti žaloby zopakoval konajúci súd aj týmto rozsudkom, zotrvajúc na rovnakom nesprávnom právnom posúdení vzájomného vzťahu medzi osobami M.. Y., T.. A. a U. U.. Za jeho základný nedostatok označil nevysporiadanie sa s právnym mechanizmom uhrádzania ceny nehnuteľností dosiahnutej vydražením, od ktorého súd prvej inštancie odvodil priznanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd uplatnený nárok nepriznal z dôvodu, že sumu vo výške 661.375 eur zaplatili M.. Y. a T.. A. žalovanému bez existencie právneho vzťahu k pôvodnému žalobcovi, ako aj žalovanému. Mal za to, že súd prvej inštancie sa dostatočne nevysporiadal s existenciou Zmluvy o budúcej zmluve o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zo dňa 30.01.2009. V tejto súvislosti citoval bod 66. odôvodnenia rozhodnutia, z ktorého mu nebolo zrejmé, akou úvahou sa pri jeho konštatovaní súd prvej inštancie riadil, pretože subjektu na strane dlžníka o tom, ako mu budú poskytnuté peňažné prostriedky tretími subjektami na úhradu jeho záväzku voči dlžníkovi, nebráni neexistencia právneho vzťahu medzi veriteľom a tretími subjektami, ktoré peňažné prostriedky poskytujú. Argumentoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že medzi svedkami T.. A. a M.. Y. a U. U. ako štatutárom pôvodného žalobcu bola dňa 30.01.2009 uzavretá Zmluva o budúcej zmluve o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá upravovala spôsob a dôvod poskytnutia peňazí na úhradu vydraženej nehnuteľnosti, pričom z jej článku V. bod 1. je zrejmé, že T.. A. a M.. Y. vedeli, že úhradu, ktorú vykonali na účet žalovaného, nevykonali za seba, pretože im bolo známe, že nie sú vydražiteľmi nehnuteľností, na ktorých úhradu poskytli peňažné prostriedky a že vydražiteľom je spoločnosť BD TRADE spol. s r. o., s ktorým vedomím poskytli peňažné prostriedky na uhradenie ceny vydražených nehnuteľností. Poznali tak právny stav, za ktorého poskytovali peňažné prostriedky, že tieto poskytujú na úhradu záväzku spoločnosti BD TRADE spol. s r. o., za čo mali následne dostať protihodnotu v podobe podielu spoločnosti ONKAT s. r. o., ktorá sa mala stať vlastníkom vydražených nehnuteľností. Vedeli teda, že nefinancujú vlastnú vec, ako to uviedli vo výpovediach na pojednávaní. Vytkol prvoinštančnému súdu, že sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami svedkov T.. A. a M.. Y., ktoré pre ich rozpornosť sú aj v kontexte s listinnými dôkazmi nehodnoverné a nebola preukázaná ani ich pravdivosť. Poukazujúc na označenie platieb poznámkou BD TRADE spol. s r. o. a ich vykonanie bezprostredne po uzavretí dohody s konateľom tejto spoločnosti považoval za zrejmé, že svedkovia T.. A. a M.. Y. dobrovoľne pristúpili k záväzku spoločnosti BD TRADE spol. s r. o. voči žalovanému, a preto nie je možné uznať ich tvrdenie, že plnili za seba. Išlo tak o splnenie záväzku pôvodného žalobcu prostredníctvom tretích osôb po predchádzajúcej dohode, čo predstavuje v praxi bežne používaný spôsob splnenia záväzku. Argumentoval tiež, že žalovaný v čase úhrady ceny vydražených nehnuteľností plnenie, ktoré bolo plnením záväzku spoločnosti BD TRADE spol. s r. o. prijal, úhradu akceptoval, žiadnym spôsobom ju nenamietal a cenu vydraženej nehnuteľnosti považoval za uhradenú, pričom ku každému zo subjektov, ktoré vykonali úhradu v súvislosti s vydraženou nehnuteľnosťou poskytnutú sumu identifikoval ako zaplatenie časti kúpnej ceny nehnuteľnosti, ktorú vydražil pôvodný žalobca na dražbe konanej 31.12.2008. Za dôkaznú označili skutočnosť, že žalovaný vydraženú nehnuteľnosť previedol na vydražiteľa, a to pôvodného žalobcu, po uvedomení si nedostatkov titulu na prevod stále považoval podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva zo strany vydražiteľa za splnené, a preto mu ponúkol uzavretie kúpnej zmluvy, ktorej návrh zo dňa 11.05.2010 bol koncipovaný tak, že žalovaný konštatoval, že kúpna cena bola uhradená. Nepochybné tak žalovaný plnenie akceptoval, ponechal si ho doposiaľ a neposkytol za ňu žiadnu hodnotu, čím sa bezdôvodne na jeho úkor obohatil. Zdôraznil, že pokiaľ súd prvej inštancie pri ustálení subjektu oprávneného z bezdôvodného obohatenia nevzal do úvahy právne relevantným spôsobom zmluvu o budúcej zmluve a vo vzťahu k žalovanému ju nepovažoval za relevantný právny dôvod úhrady na účet žalovaného v súvislosti s dražbou, pri svojom rozhodovaní použil strohý formalizmus, ktorého dôsledkom je nesprávne právne posúdenie veci. Akcentoval, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, akými úvahami sa prvoinštančný súd riadil, keď žalobu vo zvyšnej časti zamietol, najmä, na základe akých dôkazov dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávky je neplatnou, čím absentuje jeho vecná legitímácia, v odôvodnení rozhodnutia sa vôbec nevysporiadal s celým zisteným a relevantným skutkovým stavom a nepresvedčivo až alibisticky sa postavil k jednotlivým skutkovým zisteniam a bez zrozumiteľného dôvodu ich následne účelovo vykladal v prospech svojich právnych záverov, čím je jeho rozhodnutie v rozpore s ustanovením § 220 odsek 2 CSP z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti, nepresvedčivosti a nepreskúmateľnosti. Argumentačne to podporil i poukazom na ním označeného rozhodnutia ústavného súdu. Zdôraznil tiež, že na pojednávaní dňa 16.10.2018 žiadal vypočutie svedkov

Mgr. Y. a T.. A. za účelom objasnenia okolností pred uzavretím zmluvy o budúcej zmluve a k odstráneniu rozporov vo výpovediach týchto svedkov, čo však konajúci súd nevykonal, pričom za daných okolností neobstojí jeho odôvodnenie, že svedkovia už boli vypočutí, čo zakladá odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 odsek 1 písm. e/ CSP. Zároveň záver súdu prvej inštancie, že M.. Y. a T.. R. plnili na účet žalovaného bez akéhokoľvek dôvodu, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, čím súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec i nesprávne právne posúdil. Tým je naplnený odvolací dôvod i podľa § 365 odsek 1 písm. f/ a h/ CSP.

5. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Dôvody uvádzané žalobcom označil za účelové a vychádzajúce z nesprávneho právneho názoru vyplývajúceho z posúdenia dražby a zmluvy o budúcej zmluve, čo má za následok aj nesprávnosť všetkých ostatných úvah. Poukázal na to, že okrem spoločnosti BD TRADE spol. s r. o. mu na základe neplatného právneho úkonu plnili aj iné subjekty, a to M.. C. Y., IveKol s. r. o. a T.. Q. A., ktorí na jeho účet zaplatili celkovo sumu 661.375 eur, ktorú si uplatňujú na Okresnom súde Nové Zámky v konaní pod sp. zn. 5C 109/2017. Uviedol, že v konaní nebolo sporné, ktoré subjekty plnili v prospech žalovaného a bolo rozlíšené, akú sumu zaplatil pôvodný žalobca a akú sumu zaplatili iné osoby jednotlivito. Úvahu žalobcu, či iné osoby mu plnili za pôvodného žalobcu, s ohľadom na dražbu ako neplatný právny úkon, označil za irelevantnú, nakoľko názor alebo postoj týchto subjektov k ich plneniu je bezpredmetným, pretože v prípade neplatného právneho úkonu nemôže ísť o plnenie za iného, a to ani v prípade, ak by to malo byť prejavom vôle dotknutých osôb. Mal za to, že iná situácia by mohla nastať len v prípadoch, ak by dotknuté osoby poskytli plnenie pôvodnému žalobcovi a tento by ho následne poskytol jemu, alebo ak by dotknuté osoby poskytli plnenie za pôvodného žalobcu ako plnenie existujúceho dlhu pôvodného žalobcu voči žalovanému, čo sa však v danej veci nestalo. V tomto smere poukázal i na právnu argumentáciu obsiahnutú v rozsudkoch NS ČR sp. zn. 33Odo 1052/2005 a 29Odo 289/2001. Akcentoval, že v čase plnenia tretích osôb neexistoval právny dôvod plnenia pôvodného žalobcu voči nemu ako veriteľovi z dôvodu absencie právneho úkonu zakladajúceho práva a záväzky, preto nemohli tretie osoby za pôvodného žalobcu mu plniť, a teda prijatím plnenia od týchto osôb vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie, ktoré však bol povinný vydať tomu, kto plnenie poskytol, a nie pôvodnému žalobcovi. Zmluvu o budúcej zmluve zo dňa 30. 01. 2009 označil za neplatný právny úkon z dôvodu, že zmluvné strany v nej vychádzajú z predpokladu, že pôvodný žalobca je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti na základe príklepu licitátora na dražbe. Mal za to, že súd prvej inštancie sa taktiež dostatočne vysporiadal s otázkou čiastočnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom a stotožnil sa s jeho názorom ako správnym, že právny predchodca žalobcu nemohol ako postupca platne žalobcovi postúpiť neexistujúcu pohľadávku v rozsahu prevyšujúcu sumu 434.051,35 eura, nakoľko nikdy nebol vlastníkom takejto pohľadávky, keď peňažné plnenia poskytnuté nad túto sumu neboli uhradené tretími osobami ako plnenie dlhu za pôvodného žalobcu. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku, majúca za to, že súd prvej inštancie sa zrozumiteľne v jeho rozsiahlom odôvodnení zaoberá právne a skutkovo relevantnými otázkami. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR, v ktorých uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, čo prvoinštančný súd i učinil.

6. Žalobca vo svojej replike zotrval na tom, že z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, akými úvahami sa súd prvej inštancie riadil, keď žalobu vo zvyšnej časti zamietol, na základe akých relevantných dôkazov dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávky je v sume 661.375 eur s príslušenstvom neplatná, z ktorého dôvodu absentuje jeho vecná legitímácia. Rovnako tak neodôvodnil, akým právnym úkonom je zmluva o budúcej zmluve, ktorej odmietol priznať akúkoľvek právnu relevanciu a takýmto nelogickým, neodôvodneným a jednostranným hodnotením dôkazov arbitrárne ho ukrátil a neoprávnene zvýhodnil procesné postavenie žalovaného. Poukázal tiež na to, že napadnutý rozsudok sa skladá najmä z opisu priebehu súdneho konania a obsahu súdneho spisu. Uviedol, že nerozporuje závery Ústavného súdu SR, podľa ktorého súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Zdôraznil však, že súd prvej inštancie nedal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, keď nevenoval žiadnu pozornosť záverom, ktoré vyplývali z vykonaného dokazovania. V tejto súvislosti následne zopakoval argumentáciu uvedenú v jeho odvolaní. Záverom uviedol, že žalovaným citovaná judikatúra zahraničných súdov nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky aplikovateľná, nakoľko

vychádza z právneho poriadku inej krajiny, tohto prípadu sa netýka a nie je žiadnym spôsobom právne záväzná pre súdy v Slovenskej republike.

7. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu v celom rozsahu zotrval na svojej argumentácii. Konštatoval, že žalobca neuviedol žiadne nové skutkové ani právne argumenty, keď zopakoval len tie, ktoré už v odvolaní uvádzal. Pokiaľ poukázal na judikatúru súdov Českej republiky v oblasti bezdôvodného obohatenia, je si vedomý toho, že rozhodovacia prax českých súdov nie je záväzná, čo však nie je dôvod, aby z hľadiska právnej argumentácie nemohol podporne poukázať na rozhodovaciu prax a odôvodnenie v obdobných prípadoch, zvlášť, pokiaľ rozhodnutia boli vydané na základe právnej normy, ktorá vo vzťahu k právnemu režimu bezdôvodného obohatenia obsahovala totožnú právnu úpravu v Slovenskej, ako i v Českej republike.

8. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu na odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

9. V súdnej veci z obsahu spisu vyplýva, že dňa 11. 05. 2010 si B. D. TRADE, spol. s r. o. so sídlom Nové Zámky (ďalej „pôvodný žalobca“) uplatnil voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 1.095.426,35 eura s 9%-ným úrokom z omeškania zo sumy 265.551,35 eura od 02. 01. 2009 do zaplatenia a zo sumy 829.875 eur od 02. 02. 2009 do zaplatenia ako vydania bezdôvodného obohatenia, keď žalovanému zaplatil cenu nehnuteľností, ktoré vydražil na dražbe konanej dňa 31. 12. 2008, pričom zápis jeho vlastníckeho práva k vydraženým nehnuteľnostiam bol na protest prokurátora zrušený a nehnuteľnosti sú naďalej vo vlastníctve žalovaného. Rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 15. 11. 2010 č. k. 6C 135/2010-204 bola žaloba v časti týkajúcej sa 4%-ného úroku z omeškania zo sumy 265.551,35 eura od 02. 01. 2009 do zaplatenia právoplatne zamietnutá. Uznesením prvoinštančného súdu zo dňa 06. 07. 2011 č. k. 6C 135/2010-266 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 09. 2011 č. k. 25Co 199/2011-278 bola pripustená zámena strán sporu, na základe ktorej pôvodný žalobca z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil ako žalobca SQUAM TRADE, SE so sídlom Bratislava, Trenčianska 57 (ďalej právny predchodca žalobcu), ktorému bola pohľadávka uplatňovaná v tomto konaní postúpená na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 23. 05. 2011. Rozsudkom OS Nové Zámky zo dňa 26. 09. 2016 č. k. 6C/135/2010-661 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 02. 2018 č. k. 6Co/70/2017-768, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 04. 06. 2018, bolo žalobe vyhovené v rozsahu 434.051,35 eura s 5%-ným úrokom z omeškania zo sumy 265.551,35 eura od 02. 01. 2009 do zaplatenia a s 9%-ným úrokom z omeškania zo sumy 168.500 eur od 02. 02. 2009 do zaplatenia. Predmetom konania tak zostal nárok týkajúci sa zaplatenia sumy 661.375 eur s 9%-ným úrokom z omeškania od 02. 02. 2009 do zaplatenia, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol v tomto odvolacom konaní preskúmaným rozsudkom a na ne nadväzujúce výroky o náhrade trov konania a trov štátu. Následne v priebehu odvolacieho konania uznesením zo dňa 13. 04. 2022 č. k. 6Co/54/2019-1049 odvolací súd vyhovel návrhu žalobcu SQUAM TRADE, SE, aby do konania na jeho miesto ako žalobca vstúpil BDD TRADE, spol. s r. o., so sídlom G. J., C. XXXX/XX, IČO: 54 207 576 (ďalej len „žalobca“), ktorému Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 29. 11. 2021 bola postúpená pohľadávka vo výške 661.375 eur s príslušenstvom uplatňovaná v tomto súdnom konaní.

10. Prioritne je nutné zdôrazniť, že ako už bolo uvedené o časti nároku uplatňovaného žalobou v tomto konaní bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom OS Nové Zámky zo dňa 26. 09. 2016 č. k. 6C/135/2010-661 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 28. 02. 2018 č. k. 6Co/70/2017-768, ktorým bola právnemu predchodcovi žalobcu priznaná suma 434.051,35 eura s 5%-ným úrokom z omeškania zo sumy 265.551,35 eura od 02. 01. 2009 do zaplatenia a s 9%-ným úrokom z omeškania zo sumy 168.500 eur od 02. 02. 2009 do zaplatenia. Na základe skutkových zistení, podrobne popísaných v oboch rozhodnutiach, na ktoré odvolací súd odkazuje, bolo už ustálené, že pokiaľ žalovaný prijal plnenie ako cenu za vydražené nehnuteľnosti, ktorých vlastnícke právo na vydražiteľa nikdy neprešlo, došlo na strane žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 OZ, ktoré je povinný podľa § 456 OZ vydať. Tento právny záver, od ktorého nie je dôvod odkloniť sa, pretože k žiadnej zmene skutkového stavu v ďalšom konaní nedošlo, dopadá i na posúdenie žaloby v jej zostávajúcej časti týkajúcej sa sumy 661.375 eur s príslušenstvom.

11. Súd prvej inštancie svoje zamietajúce rozhodnutie založil na nedostatku aktívnej vecnej legitímácie právneho predchodcu žalobcu vo vzťahu k pohľadávke vo výške 661.375 eur, čo vyvodil z neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23. 05. 2011 uzatvorenej medzi pôvodným žalobcom B.D. TRADE spol. s r. o. ako postupcom a právnym predchodcom žalobcu SQUAM TRADE, SE ako postupníkom v tomto rozsahu. Mal za to, že postupca nebol vlastníkom takejto pohľadávky, a preto ju podľa § 524 OZ nemohol ani postúpiť keď uvedenú sumu zaplatili na účet žalovaného iné subjekty bez právneho dôvodu, keďže neboli vydražiteľmi nehnuteľností a nebolo ich povinnosťou zaplatiť vydraženú cenu nehnuteľnosti.

12. Podľa § 524 ods. 1 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

13. S postúpenou pohľadávkou prechádza jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (§ 524 ods. 2 OZ).

14. Podstatou inštitútu postúpenia pohľadávky upraveného v § 524 a nasl. OZ je zmena pôvodného právneho vzťahu medzi veriteľom a dlžníkom, pričom k postúpeniu pohľadávky dochádza na základe zmluvy uzatvorenej medzi doterajším veriteľom a treťou osobou, ktorému veriteľ postupuje svoju pohľadávku buď za odplatu alebo bezodplatne, ktorá musí byť uzatvorená v písomnej forme a pohľadávka musí byť v nej individualizovaná.

15. V danom prípade v priebehu konania pôvodný žalobca B.D. TRADE spol. s r. o. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 23. 05. 2011 ako výlučný majiteľ pohľadávky v sume 1.095.426,35 eura s príslušenstvom voči žalovanému ako dlžníkovi, túto postúpil odplatne ako postupníkovi SQUAM TRADE, SE. Následne zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 29. 11. 2021 SQUAM TRADE, SE ako postupca postúpil žalobcovi odplatne pohľadávku vo výške 661.375 eur s príslušenstvom voči žalovanému ako dlžníkovi, ktorá je uplatňovaná v tomto súdnom konaní. Aktívna vecná legitímácia právneho predchodcu žalobcu a v súčasnosti žalobcu vo vzťahu k tejto zostávajúcej časti žalovaného nároku je závislá tak od posúdenia, či pôvodný žalobca B.D. TRADE spol. s r. o. mal voči žalovanému existujúcu pohľadávku aj v sume 661.375 eur ako základného predpokladu pre jej platné postúpenie.

16. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že suma 661.375 eur ako časť ceny vydražených nehnuteľností uhradená na účet žalovaného, ktorú si žalovaný ponechal napriek tomu, že na vydražiteľa vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam neprešlo, predstavovala pohľadávku BD TRADE s.r.o. voči žalovanému. Odišný záver totiž nemožno založiť len na zistení, že finančný obnos bol poukázaný žalovanému z účtu iných subjektov bez zohľadnenia ďalších pre vec podstatných skutočností. Ako bolo v konaní preukázané a stranami sporu ani nespochybnované, dražba majetku žalovaného sa uskutočnila dňa 31. 12. 2008, na ktorej pôvodný žalobca vydražil nehnuteľnosti za cenu 1.095.399,32 eura, z tohto titulu boli žalovanému prevedené platby pôvodným žalobcom dňa 30. 12. 2008 v sume 265.551,35 eura a dňa 30. 01. 2009 vo výške 168.500 eur, dňa 30. 01. 2009 platba z účtu M. C. Y. vo výške 265.000 eur, dňa 02. 02. 2009 z účtu IveKol s.r.o. vo výške 49.790 eur a dňa 02. 02. 2009 z účtu T. Q. A. vo výške 340.585 eur. V príkazoch na úhradu, ktorými boli platby realizované z účtov uvedených príkazcov, okrem pôvodného žalobcu, je vždy v účele platby, resp. v správe pre príjemcu uvedené „BD TRADE“. Znamená to, že pokiaľ by títo príkazcovia finančné prostriedky neprevádzali na účet žalovaného v mene vydražiteľa, ale v mene svojom, absentoval tak akýkoľvek dôvod na uvedenie označenia pôvodného žalobcu v súvislosti s platbou žalovanému. Zvlášť za situácie keď mali vedomosť, že platby sú časťou ceny nehnuteľností vydražených na dražbe práve BD TRADE a príkazom na prevod financií v prospech žalovaného predchádzala vzájomná dohoda s vydražiteľom a to Zmluva o budúcej zmluve uzatvorená dňa 30. 01. 2009, ktorej predmetom bolo budúce usporiadanie majetkovo-právnych vzťahov v nadväznosti na nadobudnutie vydražených nehnuteľností. Rovnako samotný žalovaný všetky tieto platby považoval za platby vydražiteľa, ktoré mu boli poukázané z titulu ceny vydražených nehnuteľností a v tomto smere nemal pochybnosti ešte ani v čase, keď súdnu cestou požadoval uloženie povinnosti pôvodnému žalobcovi uzatvoriť s ním kúpnu zmluvu, ktorou by došlo k prevodu vydražených nehnuteľností. Berúc do úvahy chronologickú postupnosť a charakter úkonov učiných dotknutými subjektmi v súvislosti s dražbou dňa 31. 12. 2008 elementárna logika veci vedie k záveru, že suma 661.375 eur poskytnutá žalovanému ako časť ceny vydražených nehnuteľností bola plnením vydražiteľa, a to pôvodného žalobcu BD TRADE spol. s r. o., ktorý voči žalovanému tak disponoval existujúcou pohľadávkou i v tejto sume z titulu bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ za

danej situácie pôvodný žalobca svoju pohľadávku postúpil písomnou zmluvou na právneho predchodcu žalobcu a ten následne na žalobcu za splnenia podmienok podľa § 524 a nasl. OZ, je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v tomto konaní, ako i dôvodnosť žaloby v zostávajúcej časti s príslušenstvom s ohľadom na totožné právne posúdenie ako v prípade už prisúdenej časti uplatneného nároku.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho meritórnom výroku podľa § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným v enunciacie tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

18. V časti týkajúcej sa náhrady trov štátu, ktoré mu vznikli vo výške 74 eur vyplatených nákladov za podanie správ bankovými inštitúciami, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, keď vynaloženie týchto nákladov bolo vyvolané potrebou zavinenou oboma stranami sporu.

19. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).